

HIERARCHIA WARTOŚCI MŁODZIEŻY PRZEBYWAJĄCEJ W ZAKŁADACH POPRAWCZYCH

STRESZCZENIE (PL)

Słowa kluczowe: hierarchia wartości, młodzież, resocjalizacja, system wartości, zakład poprawczy.

Przedmiotem badań dysertacji było występowanie wartości w pracy resocjalizacyjnej wobec młodzieży przebywającej w zakładach poprawczych, oraz analiza powiązań pomiędzy jakością relacji wychowawcy i wychowanka oraz możliwych relacji, które w konsekwencji powinny mieć za zadanie doprowadzenie do zmiany postaw życiowych młodego człowieka.

Celem głównym badań jest analiza hierarchii wartości w procesie resocjalizacyjnym młodzieży w zakładach poprawczych.

Cele szczegółowe:

Cel teoretyczny: Wypracowanie koncepcji pracy resocjalizacyjnej w oparciu o hierarchię wartości.

Cel poznawczy: Określenie obecności i zakresu występowania wartości w procesie resocjalizacji młodzieży przebywającej w zakładach poprawczych.

Cel praktyczny: Przygotowanie modelu hierarchii wartości postulowanych młodzieży przebywającej w zakładach poprawczych, umożliwiające oddziaływania resocjalizacyjne.

Problem główny: *Jakie znaczenie posiada hierarchia wartości dla procesu resocjalizacji młodzieży przebywającej w zakładzie poprawczym?*

Problemy szczegółowe:

- 1) *Jaki jest stosunek badanej młodzieży do wartości życiowych?*
- 2) *Jak przedstawia się uznawana przez respondentów hierarchia wartości?*
- 3) *Jakie są ważniejsze wzajemne korelacje wartości?*
- 4) *W jakim stopniu wartości uznawane przez badanych są uzależnione od takich czynników, jak: a) płeć, b) wiek, c) wykształcenie, d) miejsce zamieszkania.*

W badaniach doboru respondentów dokonano przy zastosowaniu metody losowej. W sumie zastosowano wersję mieszaną: losowo-celową. Celowym był wybór takich jednostek, w których są dziewczęta, chcąc badania przeprowadzić na obydwu grupach osób (dziewcząt

i chłopców).

Badaniami objęto wychowanków 10 placówek wychowawczych, 4 z dziewczętami i 6 z chłopcami. Ogółem uzyskano poprawnie wypełnione ankiety przez 124 respondentów, w tym 53 dziewczyny, 67 chłopców oraz 4 ankiety bez podania płci.

W badaniach zastosowano kwestionariusz „100 pytań – 100 opinii”. Wypowiedzi sprostowano do oceny konkretnych zdań wskaźnikowych.

Rozdział I dotyczy wartości w ujęciu pedagogicznym, w zakresie analizy teoretycznej, w podziale na system wartości. Hierarchia wartości występuje tu jako kategoria pojęciowa. Przedstawiono też typy wartości oraz zajęto się problematyką wychowania we współczesnej rodzinie.

Rozdział II dotyczy nieprzystosowania społecznego młodzieży przebywającej w zakładach wychowawczych oraz problematyki współczesnej resocjalizacji osób nieprzystosowanych społecznie, w tym wybranych współczesnych nurtów resocjalizacji.

Rozdział III poświęcono diagnozie resocjalizacyjnej w kontekście terapii wychowawczej oraz ukazano zadania wychowawcy w procesie resocjalizacji.

Rozdział IV określa teoretycznie proces resocjalizacji w zakładach wychowawczych. Omówiono w nim problematykę procesu resocjalizacji w tychże zakładach. Podjęto się prezentacji takich kwestii jak akty prawne oraz ukazano problematykę resocjalizacji i profilaktykę w środowisku otwartym.

W rozdziale V przedstawiono założenia metodologiczne badań własnych.

Rozdział VI jest wypełniony analizą i interpretacją własnych badań empirycznych. Przedstawiona została hierarchia wartości badanej młodzieży zakładów poprawczych, najbardziej istotne współczynniki korelacji między wartościami uznawanymi przez wychowanków tychże ośrodków. Zakończono wnioskami końcowymi z badań własnych oraz przedstawiono realizację problemów szczegółowych w badaniach własnych. Wypracowano koncepcję pracy resocjalizacyjnej w oparciu o hierarchię wartości.

Pracę wieńczy Zakończenie. Konkluzje. Dobre praktyki resocjalizacyjne wychowanków zakładów wychowawczych. Zawiera także bibliografię i ankiety.